

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 32

Motion - Upprätta en handlingsplan Rörby Gårds drift och K-märkning, samt bevarandet av Rörbyvägen (Ö) (SBN24/24)

Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse attsats 1 besvarad. "Att kommunfullmäktige beslutar att det upprättas en handlingsplan för Rörby Gårds drift och därmed möjliggör dess överlevnad".
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå attsats 2. "Att kommunfullmäktige beslutar att K-märka Rörby Gård och dess byggnader".
3. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige anse attsats 3 besvarad. "Att kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska verka för att Rörbyvägen förblir allmän väg".

Avvaktar med beslut

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare i Moderaterna avvaktar med ställningstagande.

Ajournering

Mötet ajourneras i två minuter.

Sammanfattning

Att det upprättas en handlingsplan för Rörby Gårds drift och därmed möjliggör dess överlevnad

- Anses besvarad

Det har inte bestämts politiskt ännu om Rörby Gård skall fortsätta att förvaltas i kommunal ägo eller säljas och förvaltas av extern part. Politiska diskussioner om huvudmannaskap förs för närvarande. I väntan på beslut görs enbart enklare underhållsinsatser. Så fort denna knäckfråga beslutats bedömer vi att en förvaltningsplan och handlingsplan kommer att tas fram.

Att Kommunfullmäktige beslutar att K-märka Rörby Gård och dess byggnader

-Avslås

Rörby gård är för Ekerö kommun synnerligen viktigt att bevara. Enligt motivering av förvaltningen så är Rörby gård som objekt emellertid inte ett rekommenderat föremål för byggnadsminnesmärkning. Därmed inte sagt att kommunen inte bör fortsätta att verka för att fastigheten förvaltas med hänsyn till dess kulturhistoria.

Samhällsbyggnadsnämnden

Att Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska verka för att Rörbyvägen förblir allmän väg.

-Anses besvarad

Enligt förvaltningens svar så har kommunen i sitt yttrande 2021-02-01 bestämt motsatt sig Trafikverkets förslag att göra vägen enskild och därmed stänga av den för trafik. Vid ett flertal möten med Trafikverket så har kommunen framhärdat vår ståndpunkt. På möte 24-03-25 på Trafikverkets regionkontor i Solna framförde vi kommunens krav att vägen skall förbli statlig och öppen för allmänheten för all framtid.

Beslutsunderlag

- Motionssvar - Upprätta en handlingsplan för Rörby Gårds drift och K-märkning, samt bevarandet av Rörbyvägen. (Ö)
- Yttrande - Förslag till förändring av allmän väg AB825 till enskild väg
- Motion - Upprätta en handlingsplan för Rörby Gårds drift och K-märkning, samt bevarandet av Rörbyvägen. (Ö)

Expedieras till

Kommunfullmäktige

Ö-partiet

Stadsbyggnadsförvaltningen

Kultur & Fritidsförvaltningen

Paragrafen är justerad.

Samhällsbyggnadsnämnden

Fredrik Ohls (L)
Kommunalråd
fredrik.ohls@politik.ekero.se

Motionssvar - Upprätta en handlingsplan för Rörby Gårds drift och K-märkning, samt bevarandet av Rörbyvägen. (Ö)

Dnr SBN24/24

Förslag till beslut

Att det upprättas en handlingsplan för Rörby Gårds drift och därmed möjliggör dess överlevnad.

- Anses besvarad

Att Kommunfullmäktige beslutar att K-märka Rörby Gård och dess byggnader.

-Avslås

Att Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska verka för att Rörbyvägen förblir allmän väg.

-Anses besvarad

Politikens motivering

Att det upprättas en handlingsplan för Rörby Gårds drift och därmed möjliggör dess överlevnad

- Anses besvarad

Det har inte bestämts politiskt ännu om Rörby Gård skall fortsätta att förvaltas i kommunal ägo eller säljas och förvaltas av extern part. Politiska diskussioner om huvudmannaskap förs för närvarande. I väntan på beslut görs enbart enklare underhållsinsatser. Så fort denna knäckfråga beslutats bedömer vi att en förvaltningsplan och handlingsplan kommer att tas fram.

Att Kommunfullmäktige beslutar att K-märka Rörby Gård och dess byggnader

-Avslås

Rörby gård är för Ekerö kommun synnerligen viktigt att bevara. Enligt motivering av

förvaltningen så är Rörby gård som objekt emellertid inte ett rekommenderat föremål för byggnadsminnesmärkning. Därmed inte sagt att kommunen inte bör fortsätta att verka för att fastigheten förvaltas med hänsyn till dess kulturhistoria.

Att Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska verka för att Rörbyvägen förblir allmän väg.

-Anses besvarad

Enligt förvaltningens svar så har kommunen i sitt yttrande 2021-02-01 bestämt motsatt sig Trafikverkets förslag att göra vägen enskild och därmed stänga av den för trafik. Vid ett flertal möten med Trafikverket så har kommunen framhållit vår ståndpunkt. På möte 24-03-25 på Trafikverkets regionkontor i Solna framförde vi kommunens krav att vägen skall förbli statlig och öppen för allmänheten för all framtid.

Beslutsunderlag

Motionssvar – Upprätta en handlingsplan för Rörby Gårds drift och K-märkning, samt bevarandet av Rörbyvägen (Ö), 2024-04-15

Motion – Upprätta en handlingsplan för Rörby Gårds drift och K-märkning, samt bevarandet av Rörbyvägen (Ö), 2022-10-13

Yttrande till Trafikverket 2021-02-01 § KS20/179-5

Beslutet expedieras till

Kommunfullmäktige

Ö-partiet

Stadsbyggnadsförvaltningen

Kultur & Fritidsförvaltningen

Fredrik Ohls (L)

Kommunalråd Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Förvaltningens motionssvarsunderlag

Öpartiet genom Desirée Björk och Bernt Richloow inkom med en motion 2022-10-13 avseende Rörby Gårds drift och K-märkning samt bevarandet av Rörbyvägen. Motionärerna föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att det upprättas en handlingsplan för Rörby Gårds drift och därmed möjliggör dess överlevnad, att Kommunfullmäktige beslutar att K-märka Rörby Gård och dess byggnader samt att Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska verka för att Rörbyvägen förblir allmän väg.

Stiftelsen Lovö Naturvård hyrde Rörby Gård mellan 2001 och 2021. Stiftelsen sades upp för avflyttning 2020-12-31, vilket senare förlängdes till 2021-10-15, då Stiftelsen underlätit att underhålla och sköta hyresobjekten enligt överenskommelse i hyresavtalet. Det underlåtna underhållet och skötseln resulterade i ett långtgående förfall av hyresobjekten som bedöms innebära stora ekonomiska konsekvenser för hyresvärden Ekerö kommun om detta ska åtgärdas. Efter uppsägningen avsåg Ekerö kommun att avyttra Rörby Gård, men denna försäljning genomfördes ej. Sedan 2022 är det Kultur- och Fritidsförvaltningen som är internhyresgäst för Rörby Gård. Lovö Hembygdsförening nyttjar i dagsläget Rörby Gård, dock utan hyreskontrakt eller nyttjanderättsavtal. På området finns även en restaurang/cateringlokal som tidigare hyrde av Stiftelsen Lovö Naturvård, oklart om denna idag hyr av hembygdsföreningen men Ekerö kommun får ingen hyra för detta.

Länsstyrelsen kan skydda kulturhistoriskt värdefulla byggnader, miljöer och anläggningar genom att förklara dem som byggnadsminnen. I kulturmiljölagen står det att vem som helst kan föreslå att en byggnad eller en miljö ska bli byggnadsminne. Det är dock bara en byggnad eller anläggning som har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde som kan komma ifråga som byggnadsminne. Det är Länsstyrelsen, i samråd med fastighetsägaren, som beslutar att en byggnad eller annan miljö ska skyddas som byggnadsminne. I beslutet anges vilka delar som är skyddade och som behöver tillstånd för att ändras. Av alla byggnader med höga kulturhistoriska värden är det bara ett fåtal som kan skyddas som byggnadsminnen.

Länsstyrelsen arbetar för att urvalet av byggnadsminnen ska spegla viktiga historiska skeenden och företeelser på ett så mångsidigt sätt som möjligt. Vid fråga om byggnadsminnesförklaring tar Länsstyrelsen hänsyn till de byggnadsminnen som redan finns, så att urvalet på sikt blir så representativt för länet som möjligt. Det kan leda till att en byggnad eller miljö inte byggnadsminnesförklaras, trots höga kulturhistoriska värden.

Ekerö kommun kommunen har verkat för att Rörbyvägen ska förbli allmän och skickat ett yttrande till Trafikverket angående detta 2021-02-01 § KS20/179-5.

Patrik Åhnberg
Kommundirektör

Cecilia Moar
Fastighetschef

Kommunstyrelsen

Trafikverket Region Stockholm
Lyonel Aguilar
172 90 Sundbyberg

Yttrande - Förslag till förändring av allmän väg AB825 till enskild väg

Dnr KS20/179

Väghållningsmyndigheten, Trafikverket Region Stockholm, föreslår till beslutande myndighet Trafikverket på central nivå att del av väg AB825 med en längd på omkring 500 m som går genom totalförsvarsanläggningen på Lovö ska förändras från allmän väg till enskild väg. Juridiskt innebär förslaget att statens vägrätt på vägområdet dras in, med stöd av 25§ Väglagen, vilket i sin tur innebär att statens drift- och underhållsansvar av vägen upphör när beslutet fått laga kraft och vägen är överlämnad till ny väghållare.

Anledningen till förslaget är att den aktuella vägsträckan mestadels ligger inom område där riksintresse för totalförsvaret gäller. Försvarmakten ser ett behov att stänga vägen för allmän trafik med hänsyn till den planerade utvidgningen av skyddsobjektet kring totalförsvarsanläggningen på fastigheten Rörby 2:1.

Trafikverket har gjort bedömning att vägen inte behövs för det allmänna och att indragning medför högst ringa olägenhet för den intilliggande bygden.

Ekerö kommun har en viss förståelse för Försvarmaktens önskemål att minimera allmän trafik genom ett skyddsobjekt. Förslaget som kommunen nu yttrar sig om handlar enbart om en ändring av allmän väg till enskild väg. Att dra in vägrätten på en enskild väg kommer kräva en separat process, men eftersom det är tydligt att Försvarmakten har som avsikt att stänga ner vägen för allmän trafik, har Ekerö kommuns yttrande baserats på det faktum att en ändring av huvudmannskapet oundvikligt kommer leda till en avstängning.

Staten, genom Trafikverket bör ha ansvar för allmänna vägar på landsbygd (Väglagen §1 och §25). I Trafikverkets projektrapport "Översyn väghållarsansvar" (2012) presenterades bland annat en systemanalysstudie där man undersökte storleken på det lågtrafikerade allmänna vägnätet, baserat på två olika gränser för trafikmängd, högst 50 fordon/dygn respektive högst 125 fordon/dygn. I Ekerö kommun finns inga statliga vägar med en trafikintensitet som understiger 250 fordon ÅDT enligt Trafikverkets NVDB. Därmed anser Ekerö kommun att det inte är aktuellt med en översyn av väghållarskapet på det statliga vägnätet inom kommunen överhuvudtaget.

Trafikverkets PM som underlag till förslaget redovisar en trafikintensitet på Rörbyvägen som ligger på 790 fordon per dygn väster om området och 1274 fordon per dygn öster om

området. Därmed kan Ekerö kommun inte hålla med Trafikverkets bedömning att vägen inte skulle behövas för det allmänna. En trafikintensitet på ca 800 fordon tyder på att vägen fyller en funktion som överstiger det lokala.

Samma PM redovisar att avstängningen skulle innebära högst ringa olägenhet för den intilliggande bygden. Detta har tolkats som längden på en skälig omväg, som i det här fallet har bedömts som maximalt 4 minuter. Detta gäller dock bara personbilstrafiken. För cykeltrafiken betyder det en omväg på 10 minuter. För busspassagerare handlar det om 9 till 12 minuter beroende på vilken hållplats man har som startpunkt. Båda trafikslag använder denna del av Rörbyvägen i stor utsträckning.

Busstrafiken kommer drabbas oerhört mycket av en möjlig omdragning av den kommungränsöverskridande busslinjen 323. Antalet resenärer inom upptagningsområdet bakom FRA är liten och stickkörningar mot FRA och Rörby skulle göra driften av busslinje mycket dyrare. Denna konsekvens har inte tagits med i bedömningen av olägenheten för den intilliggande bygden. Risken är stor att linjen kommer dras in på grund av dålig lönsamhet och då är en avstängning av väg 825 genom FRA den främsta anledningen att detta skulle ske.

Ekerö kommun håller därför inte med Trafikverkets bedömning att vägen inte skulle behövas för det allmänna och att en avstängning bara skulle innebära högst ringa olägenhet för den intilliggande bygden.

För Ekerö kommun,

Adam Reuterskiöld
Kommunstyrelsens ordförande

Ekerö den 13 oktober 2022

Motion till kommunfullmäktige i Ekerö kommun
Av Desirée Björk och Bernt Richloow

Upprätta en handlingsplan för Rörby Gårds drift och K-märkning, samt bevarandet av Rörbyvägen.

Bakgrund

Vi har under en längre tid fått tagit del av kommuninvånarna och Lovö hembygdsförenings oro över dels planerad stängning av Rörbyvägen och Ekeröalliansens planer att sälja ut Rörby Gård. I senaste numret av Mälarearnas Nyheter kunde vi alla ta del av en artikel som beskriver de olika turerna och dess hantering i detta ärende. Vi anser att vi måste lyssna till kommuninvånarnas synpunkter och arbeta för ett bevarande av gårdens historia, Rörbyvägen och dess betydelse för invånarna och besökare. Det är en fantastisk gård som ger Lovöbor, övriga kommuninvånare och besökare stor glädje, gemenskap och sammanhållning. Med hänvisning till ovanstående lämnar vi följande förslag till beslut i kommunfullmäktige.

Förslag till beslut:

- Att Kommunfullmäktige beslutar att det upprättas en handlingsplan för Rörby Gårds drift och därmed möjliggör dess överlevnad.
- Att Kommunfullmäktige beslutar att K-märka Rörby Gård och dess byggnader.
- Att Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska verka för att Rörbyvägen förblir allmän väg.

Desirée Björk

Bernt Richloow